

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวไทย
ภูเขาคำมั่ง ในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

ชื่อผู้เขียน นายจักรพันธุ์ พิษคุณ

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์กฤษณ์ ศรีมงคล	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ สุทธิสุภา	กรรมการ
นายฐานิสวรรค์ วงศ์ประเสริฐ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป คชศิลา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และศึกษาปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะของชาวไทยภูเขาคำมั่งในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง

การดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านบุคคล ด้านเศรษฐกิจและสังคม การใช้ประโยชน์จากป่าไม้และที่ดิน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการมีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และสถิติวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม คือค่า Chi-square test และ Pearson Product Moment Correlation Coefficient

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ หัวหน้าครัวเรือนชาวไทยภูเขาคำมั่ง จำนวนทั้งสิ้น 80 คน เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

จากผลการศึกษาพบว่าชาวไทยภูเขาคำมั่งที่ทำการศึกษานั้นส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 36.79 ปี ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือและอ่านภาษาไทยไม่ออก สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 6.83 คน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกขององค์กรหมู่บ้านมีรายได้เฉลี่ย 22,593.75 บาทต่อปี พื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 2.05 ไร่ มีการเข้าโรงเรียนไม่ได้ออกของโครงการหลวงเฉลี่ย 0.88 โรงเรียน ในด้านการ

รับฟังข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่รับฟังจากหอกระจายข่าวในหมู่บ้านและมีการพบปะกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรเฉลี่ย 1.36 ครั้งต่อเดือน

ระดับการมีส่วนร่วมในการปลูกป่าอยู่ในระดับมากขณะที่ระดับการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาต้นไม้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อคิดค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมได้เท่ากับ 1.96 อันหมายถึงอยู่ในระดับปานกลาง

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้และที่ดินส่วนใหญ่ใช้ที่ดินเพื่อการเลี้ยงสัตว์ เช่น หมู เป็ด ไก่ และวัว ส่วนไม้จากป่าใช้ทำฟืนและผลผลิตจากป่าส่วนใหญ่จะเก็บหน่อไม้ รองลงมาคือเห็ด และผลไม้อื่นๆ สำหรับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ฯ ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ระดับการศึกษาและความสามารถในการอ่านภาษาไทยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือ ควรมีการพัฒนาด้านการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โดยเน้นถึงจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง มีความรู้ จิตสำนึกในการรัก และหวงแหนถิ่นที่อยู่

Thesis Title	Natural Resource and Environmental Conservation of Hmong in The Khun Wang Royal Project Development Center	
Author	Jakrapun Pichakul	
M.S. (Agriculture)	Agricultural Extension	
Examining Committee	Assoc. Prof. Katin Srimongkol	Chairman
	Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa	Member
	Mr. Thanit Wongprasert	Member
	Asst. Prof. Prateep Kochasila	Member

Abstract

The purposes of this research were to study the relationships among personal characteristics and socioeconomic factors of the Hmong farmers in Khun Wang Royal project and their participation in conservation of natural resource and environment and to investigate their problems, obstacles and suggestions provided.

Descriptive statistics was used to describe the items of personal characteristics, socioeconomic, use of land and forest, knowledge and concept concerning resource conservation and being participation in those conservation.

A simple random sampling method was used to get 80 household heads of Hmong farmers and used for this study. The results of the study were as follows:

It was found that the average age of Hmong farmers was 36.79 years. Most of them did not finish any school and could not read Thai. The average number of family members were 6.83 people. Most of them were members of village organization. The average annual income was 22,593.75 baht. The average of agricultural land was 2.05 rais. The farmers rented a flower nursery from the Royal Project at the average of 0.88 building. Most of them received news from a village announcement tower. The average visit made by agricultural extension was 1.36 time per month.

As for the participation, the level of participation in reforestation was rated as high whereas that of tree care was rated at medium level. This meant that as a whole, the level of participation was in medium level, with the mean of participation of 1.96.

As for the use of forest and land resources, most farmers used land for raising livestock such as swine, poultry, and cattle. They used wood sticks from the forest as fire wood for cooking. Bamboo shoots and mushrooms including wild fruits were collected for food. About their knowledge and concept about natural resource conservation, it was rated at medium level. To analyze the association among those variables affecting the natural and environmental conservation, it was concluded that farmers' educational level and literacy ability were most related to the conservation.

Suggestions made were that the development of both formal and informal education emphasizing the awareness of conservation should be provided. This would result in farmers gaining knowledge, awareness, and love their home residence.